

"דיינא" מזהות יהודית לישראל של ימינו

פרופסור קנת' וו. שטיין, נשיא ומייסד המרכז לחינוך ישראל

© 2023 Center for Israel Education (מהדורה שישית, אפריל 2023)

www.israeled.org

הערה לקורא! "דיינא" הוא קטע המושר או מדוקלם בפסח, ומתאר בהערכה 14 אירועים הקשורים ביציאת בני-ישראל ממצרים, הדרך שעברו במדבר, וקבלת עשר הדברות! "דיינא" המובא לפניכם, לוקח את הסיפור היהודי מיציאת מצרים ועד ימינו, ומתאר בהוקרת תודה את המסע שעבר ואת הקשיים שהיו בדרך. כמובן שניתן היה לכלול רגעים נוספים מן ההיסטוריה היהודית. קן שטיין, אטלנטה, ג'ורג'יה, 1 באפריל, 2020.

**אילו כל שעשינו היה ... לקבל את האמונה באלוהים כאל יחיד ואת עשר הדברות
דיינו**

- ... לאמץ את האמונה באלוהים
- ... לשרוד את זעמו של פרעה
- ... לקבל את הברית עם אלוהים
- ... לצאת ממצרים כשבתים
- ... לקבל את החוק ולשמור את השבת
- ... להיכנס לארץ ישראל ולהפוך את השבתים ללאום יהודי
- ... להתגבר על שתי גלויות ועל חורבן של שני בתי מקדש
- ... לשרוד את מצדה ואת מרד בר-כוכבא
- ... לשמר את הטקסים והערכים היהודיים בגולה
- ... להתמקד בשיבה לארץ ישראל
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... לפתח את מושג העם היהודי

**אילו כל שעשינו היה ... להמשיך לראות את ישראל כמרכז גם בעודנו בגולה
דיינו**

- ... להתאים את אורח החיים היהודי לחיים בגולה
- ... לשרוד את ההאשמות בצליבתו של ישו ובמגיפה השחורה

- ... לעמוד באתגרים ולהפוך אותם להזדמנויות
- ... להעביר את ההרגלים והערכים היהודיים אל הדור הבא
- ... לנהל משא ומתן על רווחתנו עם דוכסים, צארים ומלכים
- ... לקרוא תיגר על גירושינו מספרד, מפורטוגל, מאנגליה ומצרפת
- ... להתאים את האופן בו אנו מקיימים את הדת לחיים המודרניים, תוך שמירה על העקרונות
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... לקיים מציאות של עם יהודי

**אילו כל שעשינו היה ... להמשיך לקיים את זהותנו תחת קשיים אינסופיים
דיינו**

- ... להתגבר על מאות שנות שנאה ודיכוי
- ... להשתחרר מתחושת הקורבנות ולצפות ליום המחר
- ... לארגן שלטון עצמי ולקיים זהות קהילתית
- ... לקיים את אמונתנו בעודנו חיים כמיעוט בגולה
- ... להשאיר מאות שנות רדיפה מאחורינו
- ... לאלתר ולגלות חדשנות על-מנת להגיע ליום המחר
- ... להעניק טיפול, לגבות מיסים ולחנך את אנשינו לטובת כלל הקהילה
- ... לטעום את טעמו של שוויון-הזכויות האזרחי (האמנסיפציה), אך לאבדו עד מהרה
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... לתת את גורלו של העם היהודי בידיים יהודיות

**אילו כל שעשינו היה ... להשתחרר משיעבוד ולשקול להקים מדינה מודרנית
דיינו**

- ... לשרוד פוגרומים ואנטישמיות אכזרית
- ... לבחור בהגדרה-עצמית ולשמור על הבחירה בידיים יהודיות
- ... להתמיד לאורך זמן בהגדרת לאומיות יהודית באמצעות הציונות במאה ה-19
- ... לשדל למען התחייבות בריטית לסייע בהקמת הבית הלאומי
- ... לקשור בין העלייה היהודית לבית היהודי בפלשתינה
- ... להיות מונהגים על-ידי הרצל, נורדאו, ויצמן, ז'בוטינסקי, בגין ובן-גוריון

- ... להבטיח שחבר הלאומים יכיר בהצהרת בלפור
- ... להקים את הסוכנות היהודית, קק"ל, פלמ"ח, ההגנה ועוד
- ... להחיות את השפה העברית כשפה מודרנית מדוברת
- ... להצמיח כלכלה קטנה שתספק את הצרכים היהודיים
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... להיות נושאו של משפט יהודי, ולא אובייקט במשפטם של אחרים

אילו כל שעשינו היה ... לבנות את גרעין היסוד למדינה יהודית דיינו

- ... לקנות ולגאול אדמות בארץ ישראל
- ... לרכוש כוח פיזי וללמוד להשתמש בו
- ... להרחיב בהדרגה מסגרת לשלטון-עצמי
- ... לקרוא את ביאליק, עגנון, ברנר, שלונסקי ואפלפלד
- ... לשרוד את השואה
- ... להעלות יהודים לפלשתינה אל נגד התנגדות בריטית
- ... להשיג את הכרת האו"ם בהצבעה על מדינה יהודית בפלשתינה
- ... לשדל ללא לאות להקמתה של מדינת ישראל בשנת 1948
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... לשמור על גורלו של עם ישראל בידי יהודים

**אילו כל שעשינו היה ... להיות פרגמטיים לגבי הולדתה של מדינת ישראל
דיינו**

- ... לעשות פשרות שמנעו מלחמת אזרחים יהודית
- ... לשרוד את המתקפה של חמישה צבאות ערב
- ... לחיות על פי הכלל "לעולם לא עוד"
- ... להקים תוכנית גרעין בעלת יכולת הרתעה
- ... לקלוט 800,000 יהודים מארצות המזרח-התיכון בין השנים 1948-1953
- ... לאשר "זכות שיבה" עבור כל יהודי שרוצה לחיות בישראל
- ... לשרוד חרם ערבי ודמוניזציה על-ידי העולם המוסלמי
- ... לפתח דמוקרטיה פלורליסטית
- ... לפתח בחדשנות אספקת מים לאומית חיונית
- ... לסייע ליהודים נזקקים ובמשבר בכל רחבי העולם
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... לאשר את הגורל בידיים יהודיות

**אילו כל שעשינו היה ... להגן על מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי
דיינו**

- ... לשרוד עשרות שנים של פיגועי מחבלים נגד אזרחים ישראלים
- ... למנוע מהאיום הערבי להשמיד את ישראל ביוני 1967
- ... לקבל את הרעיון של החלפת שטחים תמורת לשלום
- ... להדוף בסופו של דבר את מתקפת ההפתעה ביום כיפור 1973
- ... לקיים ולחזק את הקשר עם יהדות ארצות-הברית והתפוצות
- ... להציל 104 יהודים שנחטפו על-ידי מחבלים לאנטבה
- ... לחתום על הסכם שלום עם מצרים ב-1979
- ... לטפח את יחסי ישראל – ארצות-הברית לכדי ממדים אסטרטגיים
- ... לשרוד רציחות של אזרחים ישראלים בידי פלסטינאים
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... לאשר מחדש את גורלנו בידי יהודים

אילו כל שעשינו היה ... לחזק את מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי

דיינו

- ... לרתום את כוחו של המוח הישראלי לטובת צמיחה כלכלית
- ... להיות גאים ב-170 זוכי פרס נובל יהודים, מהם 12 ישראלים
- ... לחתום על הסכם שלום עם ירדן בשנת 1994
- ... להסביר בהתמדה על זכותה של ישראל להגנה עצמית
- ... לספק סיוע הומניטרי ללא קשר לפוליטיקה
- ... להדוף מתקפות של החמאס ושל חיזבאללה
- ... לשמור על ירושלים פתוחה ונגישה לבני כל הדתות
- ... לקדם צבא רב-עוצמה לטובת הגנה עצמית
- ... לקלוט מיליון יהודים מרוסיה בשנות השמונים והתשעים של המאה העשרים
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... למנוע מאלה המבקשים לעקור את גורלה של ישראל מידי היהודים

אילו כל שעשינו היה ... להגן על מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי

דיינו

- ... לספק סיוע רפואי יהודי לנזקקים ברחבי העולם
- ... להרוס את יכולתם הגרעינית של אויבים בעיראק ובסוריה
- ... להתעקש על הכרה במדינה כמדינה יהודית
- ... לעמוד בפני התקוממויות של פלסטינאים כנגד הלגיטימיות של ישראל
- ... להיות מונהגים על-ידי ארבעה ראשי ממשלה שתמכו בפתרון שתי המדינות
- ... לייצר תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) של למעלה מ-300 מיליארד דולר
- ... ליהנות מהגאונות הספרותית של עמיחי, אלמוג, גור, עוז, יהושע, קרת, גלבוע וגורי
- ... להילחם במתקפות אינטלקטואליות נגד קיומה של ישראל
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש
- ... להבטיח שגורל ישראל נשאר בידיים יהודיות

אילו כל שעשינו היה ... לשמר את מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי

דיינו

- ... לשמור על יציבות בעוד משטריהן של מדינות ערב באזור מתמוטטים
- ... לסכל יעדים איראניים להשמדת מדינת היהודים
- ... לאמץ אל קרבנו ציונים לא-יהודים כתמיכה במהותה של ישראל
- ... להגן מפני גלי אנטישמיות באירופה ומצד האיסלאם
- ... לפתח אינספור חידושים מדעיים וטכנולוגיים
- ... להגן על יהודים נזקקים המצויים במשבר מכל רחבי העולם
- ... לאזן פגיעה כלכלית שנגרמת על-ידי תנועות ה-BDS
- ... לטפח סצנת מוזיקה ישראלית, שזוכה להכרה בעולם כולו
- ... לשאוף להיות יהודיים במעשה, בנפש או בפעולה
- ... לקרוא את התורה, ולאחר סיומה מדי שנה להתחיל מחדש

אילו כל שעשינו היה ... לשמר את ישראל כמדינת העם היהודי
דיינו

Ken Stein, April 2023